

Η κυβέρνηση οφείλει να πείσει τους Έλληνες πολίτες ότι το βαρύ φορτίο των μέτρων θα κατανεμηθεί με τρόπο κοινωνικά δίκαιο

Γ. ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ, ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΙΟΒΕ

ΓΡΑΦΕΙ Ο

ΝΑΠΟΛΕ-
ΩΝ ΜΑΡΑ-
ΒΕΓΙΑΣ

Η υποστήριξη των κομμάτων που συμμετέχουν στη νέα κυβέρνηση αποτελεί όρο για την επιτυχία της

Να σχεδιάσει, να εμπνεύσει, να δράσει...

Ο πρωθυπουργός δεν πρέπει να αποδεχθεί τον ρόλο του μεταβατικού. Διαφορετικά, η κοινωνία θα περιέλθει σε μεγαλύτερη απόγνωση

Οπως ακούσαμε στις προγραμματικές δηλώσεις, ο πρωθυπουργός Λουκάς Παπαδήμος ζήτησε τη συστράτευση όλων των δυνάμεων του έθνους, προκειμένου η Ελλάδα να διατηρηθεί στην Ευρωζώνη και στη συνέχεια να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για μια βιώσιμη ανάπτυξη.

Ο νέος πρωθυπουργός έδωσε ιδιαίτερη σημασία στους εργαζόμενους στον δημόσιο τομέα και ιδιαίτερα σε αυτούς που εργάζονται στις εφορίες και την εκπαίδευση.

Νομίζω ότι αυτή η αναφορά δεν ήταν καθόλου τυχαία διότι ιδιαίτερα σε αυτούς τους δύο τομείς μπορεί να παιχτεί το μέλλον της χώρας.

Όσον αφορά τις εφορίες, το μεγάλο ζήτημα είναι η σύλληψη της φοροδιαφυγής όχι μόνο για την κάλυψη των δημοσιονομικών ελλειμμάτων αλλά και για την

εμπέδωση αισθήματος κοινωνικής δικαιοσύνης. Πράγμα απαραίτητο για τη διατήρηση της κοινωνικής γαλήνης και συνοχής.

Στον τομέα της εκπαίδευσης το κρίσιμο ζήτημα είναι οι εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων να δώσουν τον καλύτερο εαυτό τους προκειμένου οι νέοι της χώρας να αποκτήσουν εφόδια και δεξιότητες χρήσιμες για την κοινωνία. Η εκπαίδευση είναι ο βασικότερος μοχλός της αναπτυξιακής διαδικασίας και μέσο για την κοινωνική κινητικότητα και τη δημιουργία αίσθησης κοινωνικής προόδου.

Ο πρωθυπουργός πρέπει να λειτουργήσει ως πραγματικός και όχι απλός μεταβατικός κυβερνήτης έτσι ώστε να έχει τη δυνατότητα να εμπνεύσει, να σχεδιάσει και να πραγματοποιήσει όχι μόνο τις απαιτούμενες από τη συμφωνία της 27ης Οκτωβρίου ενέργειες, αλλά και ορισμένες δράσεις που είναι απολύτως απαραίτητες για να ξαναβρεθεί η χώρα σε ένα πιο ήρεμο και δημιουργικό περιβάλλον. Είναι βέβαιο ότι εάν αποτύχει αυτή η προσπάθεια, η ελληνική κοινωνία και οικονομία θα βρεθεί σε ακόμα μεγαλύτερη απόγνωση από αυτή που έζησε τις τελευταίες μέρες πριν σχηματιστεί κυβέρνηση.

Τα πολιτικά κόμματα που στηρίζουν τον σημερινό πρωθυπουργό έχουν συμφέρον να τον στηρίζουν για να ορθοποδήσει η χώρα, γιατί διαφορετικά όταν μετά τις εκλογές κληθούν να κυβερνήσουν δεν θα μπορούν να αντιμετωπίσουν τα εξαιρετικά δύσκολα και σύνθετα προβλήματα που θα

δημιουργηθούν εάν αυτό το πείραμα αποτύχει.

Το ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον δεν είναι καθόλου φιλικό προς τη χώρα μας μετά από όλα όσα συνέβησαν τον τελευταίο καιρό. Η αξιοπιστία της χώρας βρίσκεται στο κατώτατο σημείο και μόνο μια τεράστια προσπάθεια από ολόκληρη την ελληνική κοινωνία μπορεί να συμβάλει στο ξεπέρασμα αυτής της πραγματικότητας.

Εάν το πείραμα αποτύχει, τα κόμματα δεν θα μπορέσουν να αντιμετωπίσουν μετά τις εκλογές τα σύνθετα προβλήματα

Είναι, επίσης, βέβαιο ότι τα περιθώρια κοινωνικής συναίνεσης είναι ελάχιστα και ότι τα μέτρα που έχουν αποφασιστεί είναι επώδυνα.

Ο μόνος τρόπος για να κερδίσει ο νέος πρωθυπουργός κάποια περιθώρια ανοχής είναι να επιστρατεύσει όλες τις δυνάμεις του για να εφαρμόσει όλα τα προαποφασισθέντα με ένα περισσότερο κοινωνικό πρόσωπο. Από αυτό θα κριθεί και η τελική επιτυχία του έργου του.

ΓΡΑΦΕΙ Ο

ΓΙΑΝΝΗΣ
ΣΤΟΥΡΝΑ-
ΡΑΣ

Ο Γιάννης Στουρνάρας είναι γενικός διευθυντής του ΙΟΒΕ (Ιδρυμα Κοινωνικών και Βιομηχανικών Ερευνών)

Τα δύο καθήκοντα της κυβέρνησης

Επείγουν η ανάκτηση της αξιοπιστίας της χώρας στο εξωτερικό και η εμπέδωση αίσθησης κοινωνικής δικαιοσύνης

Κατ' αρχήν θα πρέπει να τηρήσουμε τις δεσμεύσεις και να προσπαθήσουμε να ελαχιστοποιήσουμε την απόσταση που μας χωρίζει από την επίτευξη των στόχων της δημοσιονομικής πολιτικής, των στόχων για διαρθρωτικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις και των στόχων από έσοδα για ιδιωτικοποιήσεις.

Η κυβέρνηση αυτή έχει δύο κυρίως καθήκοντα:

Πρώτον, να αποκαταστήσει την αξιοπιστία της χώρας στο εξωτερικό στον βαθμό του δυνατού.

Και, δεύτερον, να πείσει τον κόσμο στην Ελλάδα ότι το πράγματι βαρύ φορτίο των μέτρων θα κατανεμηθεί με τρόπο κοινωνικά δίκαιο.

Αποτελέσματα στο μέτωπο της φοροδιαφυγής θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμα προς την κατεύθυνση αυτή, όπως επίσης και η υλοποίηση των εξαγγελιών που έγιναν κατά τις προγραμματικές δηλώσεις για τη δημιουργία δικτύου ασφαλείας για τους ανέργους και τους φτωχούς.

ΓΡΑΦΕΙ Ο

MARTIN
KNAPP

Ο Martin Knapp είναι γενικός διευθυντής και μέλος του Δ.Σ. του Ελληνογερμανικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου

Ο Παπαδήμος ανεβάζει τον πήχη

Αν ο σημερινός πρωθυπουργός πετύχει, οι απαιτήσεις για τον διάδοχό του θα αυξηθούν

Τα στενά χρονικά όρια που τέθηκαν στη νέα κυβέρνηση δεν της αφήνουν πολλά περιθώρια για πρωτοβουλίες πέρα από την επίτευξη των στόχων που συμφωνήθηκαν μεταξύ των αρχηγών των κομμάτων. Ωστόσο, ο νέος πρωθυπουργός έχει μια επιπλέον αποστολή, εξίσου σημαντική με τις άλλες: πρέπει να φέρει την Ελλάδα πίσω στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων ως ισότιμο συνομιλητή των εταίρων.

Δεν επιτρέπεται να συζητούν οι άλλοι ουσιαστικά ερήμην της Αθήνας για την τύχη της Ελλάδας. Το κύρος που απολαμβάνει ο κ. Παπαδήμος στην Ευρώπη θα τον βοηθήσει στην επίτευξη του στόχου αυτού.

Με τον τρόπο αυτόν θα ανέβει, βέβαια, ο πήχης για το πολιτικό πρόσωπο που σύμφωνα με τους σχεδιασμούς των κομματικών επι-

τελειών θα διαδεχθεί τον πρωθυπουργό μετά τις εκλογές. Δεν νοείται να καθεί μετεκλογικά ό,τι ελπίζουμε να πετύχει ο κ. Παπαδήμος προεκλογικά.

Ενα άλλο θέμα που δεν σκώνει αναβολή και πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα είναι η εξασφάλιση της ρευστότητας για την πραγματική οικονομία.

Τα χρήματα που χρειάζονται για τη διάσωση των ελληνικών επιχειρήσεων είναι λίγα σε σχέση με αυτά που δαπανώνται για την κάλυψη του παλαιού χρέους του Δημοσίου.

Ο νέος πρωθυπουργός πρέπει να πείσει τους εταίρους ότι, χωρίς την επιβίωση της πραγματικής οικονομίας, όλες οι θυσίες θα πάνε χαμένες, όχι μόνον αυτές των Ελλήνων πολιτών, αλλά και αυτές που προσφέρουν οι πιστωτές μέσα από το «κούρεμα».

Ο Νapoléon Marabéghias είναι καθηγητής Ευρωπαϊκής Πολιτικής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Αθηνών

14 «γράμματα» στον πρωθυπουργό

ΓΡΑΦΕΙ Ο
ΓΙΑΝΝΟΣ
ΠΑΠΑΝΤΩ-
ΝΙΟΥ

Τελευταία ευκαιρία για να αποτραπεί η κατάρρευση

Το πρόσωπο του πρωθυπουργού είναι το δυνατό χαρτί της κυβέρνησης, η σύνθεση, ωστόσο, ο βαθμός στήριξης των κομμάτων και η χρονική διάρκεια θέτουν σοβαρά εμπόδια

Η κυβέρνηση ευρύτερης συνεργασίας, με πρωθυπουργό τον Λουκά Παπαδήμο, έχει αναλάβει έναν πράκλειο άθλο:

- Να αποκαταστήσει το κύρος και την αξιοπιστία της χώρας μετά την πανωλεθρία των Κανών, που έθεσε σε κίνδυνο την παραμονή στην Ευρωζώνη.
- Να ολοκληρώσει όλες τις αναγκαίες διαδικασίες για την εκταμίευση της έκτης δόσης του τρέχοντος δανείου και την επικύρωση της νέας δανειακής σύμβασης.
- Να αρχίσει να υλοποιεί τις πολιτικές που συνδέονται με τη δανειακή σύμβαση και αφορούν, κυρίως, τις διαρθρωτικές αλλαγές για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και, συνακόλουθα, την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των διεθνών αγορών στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας.

Υπάρχει έντονη αμφισβήτηση αν η κυβέρνηση έχει εξασφαλίσει τις προϋποθέσεις για να ανταποκριθεί στην αποστολή της. Το πρόσωπο του πρωθυπουργού είναι το δυνατό της χαρτί. Όμως, η σύνθεση, ο βαθμός στήριξης των κομμάτων και η χρονική διάρκεια παρουσιάζουν προβλήματα που δεν είναι εύκολο να ξεπεραστούν. Η εμπλοκή σχετικά με τις γραπτές δεσμεύσεις για το νέο δανειακό πρόγραμμα είναι ενδεικτική των δυσκολιών που αντιμετωπίζει η κυβέρνηση.

Με την παρουσία του Λουκά Παπαδήμου, η Ελλάδα κερδίζει χρόνο. Απομακρύνεται ο άμεσος κίνδυνος κατάρρευσης. Όμως, το ζητούμενο είναι η επίλυση των προβλημάτων και η ουσιαστική αποτροπή του κινδύνου χρεοκοπίας. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, δεν αρκεί η ολοκλήρωση των διαδικασιών για την έκτα δόση και τη νέα δανειακή σύμβαση. Έχει κρίσιμη σημασία να αρχίσει, με ταχείς ρυθμούς, η υλοποίηση των διαρθρωτικών αλλαγών που έχουν συμφωνηθεί στο πλαίσιο των δανειακών συμβάσεων. Δεν υπάρχουν περιθώρια να χαθεί άλλος χρόνος. Ιδιωτικοποιήσεις, άνοιγμα αγορών και κλειστών επαγγελμάτων, απλοποίηση διοικητικών διαδικασιών, κάταργηση μη αναγκαίων δημόσιων οργανισμών, καταπολέμηση της σπατάλης στο Δημόσιο, έχουν καθυστερήσει υπέρμετρα. Αν η Ελλάδα δεν δώσει άμεσα δείγματα γραφής στις μεταρρυθμίσεις, θα καταστραφούν και τα τελευταία ίχνη εμπιστοσύνης των διεθνών αγορών στις δυνατότητες ανάκαμψης της οικονομίας. Αποτέλεσμα θα είναι η συνέχιση της καθοδικής πορείας, η επιδείνωση της ύφεσης και η εμφάνιση, λόγω υστέρησης των φορολογικών εσόδων, νέων υπερβάσεων στα ελλείμματα και τις δανειακές ανάγκες.

Επομένως ότι δεν θα υπάρχει, πλέον, καμία δυνατότητα νέου δανεισμού από την Ευρωζώνη, οι πρόσθετες δανειακές ανάγκες θα αντισταθμιστούν με πρόσθετο «κούρεμα» του χρέους, πάνω από το 50%. Θα είναι, όμως, εξαιρετικά δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να χαρακτηριστεί εθελοντικό, με αποτέλεσμα να ανοίξει ο δρόμος για τη χρεοκοπία και την έξοδο από το ευρώ.

Οι κίνδυνοι αυτοί μεγεθύνονται από τις τρέχουσες

εξελίξεις στην Ευρωζώνη. Η μετάδοση του πανικού των αγορών σε χώρες που αγγίζουν τον πυρήνα της, όπως η Γαλλία, καθιστά αναγκαία τη λήψη εξαιρετικών μέτρων για την αντιμετώπιση της κρίσης χρέους. Εφόσον η Γερμανία έχει εμποδίσει ουσιαστικές κινήσεις στην κατεύθυνση της δημοσιονομικής ενοποίησης, όπως τα ευρωμόλογα και η αύξηση των πόρων του ταμείου διάσωσης (EFSF), βραχυπρόθεσμα ο μόνος τρόπος μείωσης των spreads και σταθεροποίησης των επιτοκίων είναι η παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) με απεριορίστες ποσότητες χρημάτων για την αγορά κρατικών ομολόγων. Θα πρέπει, κατά συνέπεια, η ΕΚΤ να ακολουθήσει το παράδειγμα της αμερικανικής κεντρικής τράπεζας κατά τη διάρκεια της κρίσης.

Αυτή η νομισματική πολιτική προσκρούει στις δογματικές αντιρρήσεις της Γερμανίας. Αν, όμως, τεθεί θέμα επιβίωσης του ευρώ, οι αντιστάσεις της Γερμανίας είναι πιθανό να καμφθούν. Έχει κρίσιμη σημασία σε ποια κατάσταση θα βρίσκεται η χώρα μας όταν εφαρμοστεί το σχέδιο διάσωσης του ευρώ. Αν έχει δρομολογηθεί η υλοποίηση των διαρθρωτικών αλλαγών και η ανόρθωση της οικονομίας, η Ελλάδα έχει σοβαρές πιθανότητες να καλυφθεί από αυτό το σχέδιο

Αν η οικονομία συνεχίσει να βρίσκεται σε συνεχή απόκλιση από τους στόχους, υπάρχει πιθανότητα να τεθεί σε κίνδυνο η παραμονή της χώρας στο ευρώ

με μαζικές αγορές ελληνικών ομολόγων-ώστε να αποκατασταθεί η σταθερότητα που χρηματοπιστωτικού συστήματος και να αρχίσει η ανάκαμψη.

Αν, όμως, η οικονομία συνεχίζει να βρίσκεται στη σημερινή επισφαλή θέση, με συνεχείς αποκλίσεις από τους στόχους, πρόσθετα ελλείμματα και αβέβαιη προοπτική, υπάρχει κίνδυνος να μην περιλάβουν την Ελλάδα οι παρεμβάσεις της ΕΚΤ, με αποτέλεσμα να τεθεί σε κίνδυνο η παραμονή στο ευρώ.

Οι επόμενοι μήνες είναι κρίσιμοι για τη χώρα. Θα προσδιορίσουν τις οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις για δεκαετίες. Για τον λόγο αυτό, πρέπει να στηριχθεί η κυβέρνηση ευρύτερης συνεργασίας από τα κόμματα που συμμετέχουν, με ειλικρίνεια και σθένος. Είναι, ίσως, η τελευταία ευκαιρία για να αποτραπούν καταστροφικές εξελίξεις και να τεθούν οι βάσεις για μια θετική δημιουργική πορεία.

Focus στο αύριο!

Για να υπάρξει προοπτική για τη χώρα, πολλά πρέπει να γίνουν σε αυτούς τους λίγους μήνες

ΓΡΑΦΕΙ Ο
ΧΡΗΣΤΟΣ
ΧΩΜΕΝΙ-
ΔΗΣ

Για να δημιουργηθεί μια ασφάλεια και προσδοκία για το μέλλον, σε τρία πράγματα πρέπει να αποσκοπεί ο νέος πρωθυπουργός. Το πρώτο φαίνεται, μετά την πρώτη ανταπόκριση του κόσμου, ότι το έχει ήδη καταφέρει, εφόσον η υποδοχή από τον λαό ήταν απροσδόκητα θετική.

Τα άλλα δύο θα πρέπει να τα εστιάσουμε στην περιγραφή του μέλλοντος, για να έχουμε να περιμένουμε μια ανάταση, να μπορούμε να προσδοκούμε και γιατί όχι να φαντασιονόμαστε μια καλύτερη προοπτική, αλλά και στην αίσθηση ότι αυτή η κοινωνία λειτουργεί. Χρειάζονται άμεσα μέτρα πρακτικής σημασίας για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, η οποία κατά την άποψή μου δεν είναι και κάτι το τόσο δύσκολο.

Να εισπράττονται επιτέλους οι φόροι από όσους μέχρι τώρα ήταν στο απυρόβλητο και σε πολύ βραχύ χρονικό ορίζοντα να επιτευχθεί ελάφρυνση των οικονομικών βαρών σε εκείνους που υφίστανται τις συνέπειες της κρίσης τόσο καιρό.

Η αγανάκτηση του κόσμου ήταν και είναι λογική, με δεδομένο το γεγονός ότι τα βάρη έπεφταν όλο στους ίδιους και τους ίδιους. Πρόβλημα είναι επίσης ότι στο Δημόσιο, με το θέμα της εφεδρείας, επελέγη η οριζόντια εφαρμογή.

Ο κ. Παπαδήμος θεωρώ ότι θα το αντιληφθεί και θα κάνει διορθωτικές τροποποιήσεις, γιατί δεν απολύεις έτσι απλά, αλλά βάσει των αναγκών που υπάρχουν. Φοροδιαφυγή, παραοικονομία, διαπλοκή, σε αυτά πρέπει να κάνει focus. Όλα αυτά μπορούν να γίνουν σε αυτούς τους λίγους μήνες, αν και εγώ θα ήλπιζα σε περισσότερους, για να δώσουν μια προοπτική στη χώρα και στον λαό της.

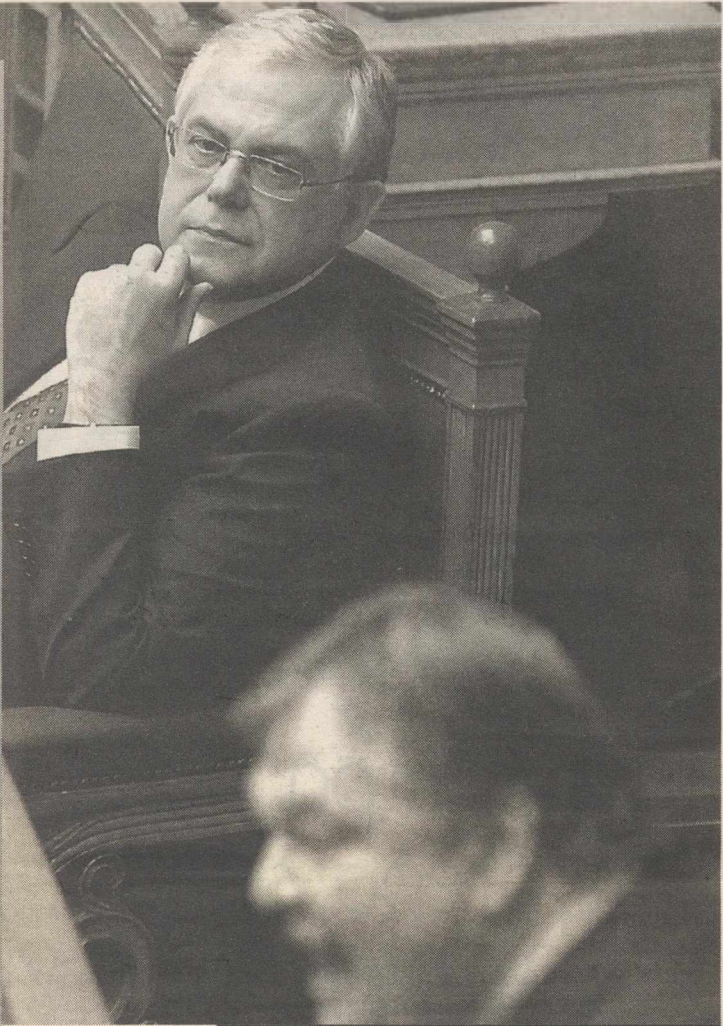
Το ένστικτο της αυτοσυντήρησης έχει χαθεί και αυτό πρέπει να αλλάξει. Το πολιτικό και προσωπικό συμφέρον όλων είναι να πετύχει ο Παπαδήμος για να ξεχαστούν, κυρίως αν πάμε σε εκλογές πολύ αργότερα, και οι «κουτουράδες» του Παπανδρέου.

Ο Χρήστος Χωμενίδης είναι συγγραφέας. Έχει εκδώσει μέχρι στιγμής επτά μυθιστορήματα και δεκάδες διηγήματα. Το τελευταίο του βιβλίο είναι «Το Σοφό Παιδί»

Οι επόμενοι μήνες θα προσδιορίσουν τις εξελίξεις για δεκαετίες. Για τον λόγο αυτό, η κυβέρνηση θα πρέπει να στηριχτεί με ειλικρίνεια και σθένος

Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΕΠΠ, ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Αν και περιορισμένης διάρκειας, η κυβέρνηση Παπαδήμου μπορεί να αποδειχθεί μεγάλης χρησιμότητας

ΓΡΑΦΕΙ Ο
ΞΕΝΟΦΩΝ
ΓΙΑΤΑΓΑ-
ΝΑΣ

Ο Ξενοφών Γιαταγάνας είναι επιστημονικός διευθυντής του ΕΚΕΜΕ (Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών και Ερευνών)

Το κομματικό σύστημα παραμονεύει

Η λαϊκή δεξιά και το παλιό ΠΑΣΟΚ караδοκούν και ποντάρουν στην αποτυχία του εγχειρήματος Παπαδήμου

Ο νέος πρωθυπουργός Λουκάς Παπαδήμος έθεσε στις προγραμματικές δηλώσεις του, με νηφαλιότητα, υπευθυνότητα και ειλικρίνεια, το μεγάλο στοίχημα της χώρας και τους όρους για την επιτυχή αντιμετώπισή του. Μίλησε με γνώση και καθαρότητα για την ιστορική εθνική ήττα που θα συνιστούσε η έξοδος της Ελλάδας από την Ευρωζώνη και ζήτησε ειλικρινή συναίνεση και συνεργασία για την ανάταξη της δυσμενέστατης κατάστασης στην οποία έχει περιέλθει η χώρα.

Δύο μεγάλοι κίνδυνοι, κατά τη γνώμη μου, καιροφυλακτούν προκειμένου να απονομεύσουν και να ακυρώσουν την προσπάθεια που εξήγγειλε και που μπορεί να φέρει σε αίσιο πέρας: το άρρωστο και καταρρέον πολιτικό σύστημα και η δικαίως αγωνιούσα κοινωνία.

Ως προς την κοινωνία, ο Λουκάς Παπαδήμος οφείλει -το γνωρίζει και το έχει ήδη επισημάνει σε ανύποπτο χρόνο- να συνδυάσει την αναγκαία δημοσιονομική εξυγίανση με την επανεκκίνηση της πραγματικής οικονομίας και τη θέση της χώρας σε αναπτυξιακή τροχιά. Για τον σκοπό αυτόν πρέπει τάχιστα να προχωρήσει στις διαρθρωτικές αλλαγές (μείωση του δημόσιου τομέα, αποκρατικοποιήσεις, φορολογική πολιτική, ΕΣΠΑ), ώστε να δώσει ελπίδα στους πολίτες, να εδραιώσει το αίσθημα ισονο-

μίας και δικαιοσύνης, ώστε να προλάβει μια δικαιολογημένη κοινωνική αναταραχή.

Το πολιτικό σύστημα φρονώ ότι θα είναι ο μεγαλύτερος και πιο επικίνδυνος αντίπαλος. Εκτός από το σύνολο της Αριστεράς, η οποία εξαντλείται σε τακτικισμούς για τον προσπορισμό των ψήφων της αγωνιούσας κοινωνίας, σε όλα τα κόμματα που δεσμεύτηκαν να στηρίξουν την κυβέρνηση συνεργασίας ενδημούν αντίρροπες δυνάμεις. Η λαϊκή δεξιά και το παλιό ΠΑΣΟΚ караδοκούν και ποντάρουν περισσότερο στην αποτυχία παρά στην επιτυχία του κοινού εγχειρήματος. Πρωταρχικό τους μέλημα είναι να διασωθούν οι ίδιοι και όχι να διασώσουν τη χώρα. Η επιτυχία και η ενδεχόμενη μεγαλύτερη διάρκεια της διακυβέρνησης Λ. Παπαδήμου αποτελούν τον μεγαλύτερό τους εφιάλτη. Οι δυνάμεις αυτές πρέπει να πιεθούν και να αποχωρήσουν από το πολιτικό προσκήνιο.

Οι σκεπτόμενες και υγιείς φωνές σε όλα τα κόμματα και στην κοινωνία οφείλουν να συμμαχήσουν προκειμένου να ακυρώσουν την υπονομευτική τους στάση, όπως ακύρωσαν λίγες ημέρες πριν την επιλογή Πεταλόνικου. Μόνο τότε θα επιτύχει η προσπάθεια του Λ. Παπαδήμου και ίσως ανατείλει μάλιστα και μια νέα, πιο ελπιδοφόρα εποχή για τον τόπο.

Η Ελλάδα και το στοίχημα της Ευρωζώνης

Ο Λ. Παπαδήμος πρέπει να χρησιμοποιήσει το κύρος του για να μη μείνει η χώρα μακριά από τις εξελίξεις στη ζώνη του ευρώ

ΓΡΑΦΕΙ Ο
ΓΙΩΡΓΟΣ
ΠΑΓΟΥΛΑ-
ΤΟΣ

Ο Γιώργος Παγουλάτος είναι καθηγητής Ευρωπαϊκής Πολιτικής και Οικονομίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ο κ. Παπαδήμος ξεκινά την κυβέρνησή του έχοντας ένα ευρύ κεφάλαιο στήριξης και εμπιστοσύνης της κοινωνίας. Πρέπει να το αξιοποιήσει για να απευθυνθεί καταρχάς απευθείας στον ελληνικό λαό, περιγράφοντας με την ακριβολογία του τεχνοκράτη ποια ακριβώς είναι η κατάσταση της οικονομίας μας και τι πρέπει να γίνει για να διασφαλίσουμε τη θέση μας στο ευρώ, να συρρικνώσουμε τα ελλείμματα, για να ελπίζουμε κάποια στιγμή έξοδο στην ανάπτυξη. Πρέπει δηλαδή να χρησιμοποιήσει την ακεραιότητα, την εγκυρότητα και την αποδοχή που διαθέτει για να εξηγήσει στην ελληνική κοινωνία τον εθνικό οδικό χάρτη που θα μας βγάλει, αύριο, μεθαύριο, από αυτήν τη φοβερή κρίση.

Η κυβέρνηση Παπαδήμου είναι περιορισμένης διάρκειας, μπορεί όμως να αποβεί μεγάλης χρησιμότητας. Το πρώτο είναι η άμεση αποκατάσταση κλίματος εμπιστοσύνης με τους εταίρους. Το δεύτερο είναι, βέβαια, η εκταμίευση της έκτης δόσης του δανείου, η επικαιροποίηση των εθνικών δεσμεύσεων προς τους εταίρους, και η ολοκλήρωση του PSI έτσι ώστε να ολοκληρωθεί η απομείωση του δημόσιου χρέους που θα

ανακουφίσει σημαντικά τον δημόσιο προϋπολογισμό. Το τρίτο είναι η ολοκλήρωση των μέτρων που συνιστούν δεσμεύσεις της χώρας.

Ο κ. Παπαδήμος αναλαμβάνει σε περίοδο ύφεσης και ανεργίας, και η κατάσταση δεν αναμένεται να έχει βελτιωθεί μέχρι τις εκλογές. Μπορεί όμως η κυβέρνησή του να επισπεύσει την πορεία εξυγίανσης και μεταρρυθμίσεων ώστε ο χρόνος να κερδηθεί. Η κρίση στην Ευρωζώνη επεκτείνεται ταχύτατα, πλησιάζει το σημείο μηδέν, καθώς το πρόβλημα της Ιταλίας και άλλων μεγάλων χωρών δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με τους υπάρχοντες ανεπαρκείς μηχανισμούς χωρίς κάποιο άλλα ενοποιήσιμα, είτε προς άμεση ευρείας κλίμακας εμπλοκή της ΕΚΤ είτε προς τη δημιουργία ευρωμόλογου. Αυτό σημαίνει ότι στους επόμενους μήνες, εβδομάδες, η Ευρωζώνη είτε θα κάνει αυτά τα άλματα είτε θα διαλυθεί. Επειδή το πρώτο είναι πολύ πιθανότερο από το δεύτερο, είναι σημαντικό η Ελλάδα να είναι σε θέση να δείξει ότι μπορεί να παρακολουθήσει την Ευρωζώνη στην πορεία φτερότερης ενοποίησης. Πρέπει πάση θυσία να μη μείνουμε πίσω και απέξω. Προϋπόθεση γι' αυτό είναι να έχει φτάσει η Ελλάδα κοντά στη δημιουργία πρωταγόνων πλεονασμάτων του προϋπολογισμού, ώστε να μην εξαρτάται από κοινοτική χρηματοδότηση ακόμα και για να καλύπτει τις πρωτογενείς τις δαπάνες.

Ο κ. Παπαδήμος πρέπει να χρησιμοποιήσει όλες τις γνώσεις και το κύρος του για να «τρέξουμε» προς την κατεύθυνση αυτήν. Πρέπει να αναλάβει ακόμα και προσωπικά την επίτευξη των διαδικασιών καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και άμεσης παραπομπής στη Δικαιοσύνη των χιλιάδων μεγάλων οφειλε-

Η σύλληψη της φοροδιαφυγής δεν αποτελεί μόνο παράγοντα δημοσιονομικής εξυγίανσης, αλλά και κορυφαίο ζήτημα κοινωνικής δικαιοσύνης

τών του Δημοσίου. Όπως σωστά επισήμανε στις προγραμματικές δηλώσεις του, η σύλληψη της φοροδιαφυγής δεν αποτελεί μόνο παράγοντα δημοσιονομικής εξυγίανσης, αλλά και κορυφαίο ζήτημα κοινωνικής δικαιοσύνης. Η ορατή πρόοδος στον τομέα αυτόν θα αυξήσει τη νομιμοποίηση και την κοινωνική αποδοχή της κυβέρνησης Παπαδήμου για να μπορεί να υλοποιήσει και τα υπόλοιπα.

Ο Γιάννος Παπαντωνίου είναι πρόεδρος του Κέντρου Ερευνών Προσδυτικής Πολιτικής, πρώην υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών

14 «γράμματα» στον πρωθυπουργό

ΓΡΑΦΕΙ Ο
ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΑΜΙΝΗΣ

Νέο Κέντρο με πυρήνα τους «ευρωπαϊστές»

Ο δικομματισμός αγγίζει τα όριά του. Το νέο σύστημα θα μπορούσε να ανασυγκροτηθεί με άξονα τους «ευρωπαϊστές» που βρίσκονται στα περισσότερα κόμματα και όχι μόνο στο ΠΑΣΟΚ και τη ΝΔ

Πρώτη προτεραιότητα της κυβέρνησης Παπαδήμου είναι να αποκαταστήσει τη διεθνή εικόνα και αξιοπιστία της χώρας, εξασφαλίζοντας παράλληλα την έκτι δόση και την εφαρμογή της συμφωνίας της 26ης Οκτωβρίου. Πρέπει συγχρόνως να πείσει τους Ευρωπαίους εταίρους μας ότι η φοροδοτική δυνατότητα του μέσου πολίτη έχει φτάσει στα όριά της. Στον δημοσιονομικό τομέα το βάρος πρέπει εφεξής να δοθεί στην εξάλειψη των έκνομων οικονομικών δραστηριοτήτων και την αποκατάσταση των σχέσεων του χρηματοπιστωτικού συστήματος με την ελεύθερη οικονομία.

Τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης πρέπει να στοχεύουν και στην ανακούφιση εκείνων που δοκιμάζονται περισσότερο από την κρίση. Από πολιτική άποψη, πάντως, είναι κρίσιμη η περίπτωση των μεσαίων κοινωνικών στρωμάτων, που ξαφνικά αισθάνονται να χάνουν το έδαφος κάτω από τα πόδια τους. Έχοντας προγραμματίσει τη ζωή τους στη βάση μιας πλαστικής και εύθραυστης -όπως αποδείχθηκε- ευμάρειας, οι άνθρωποι αυτοί αίφνης συνειδητοποιούν ότι βρίσκονται αντιμέτωποι με τον εφιάλτη της φτώχειας και της ανεργίας. Εύλογο είναι να αντιδράσουν με οργή.

Η απότομη και τραυματική αφύπνιση των στρωμάτων αυτών είναι ικανή να δυναμίσει τα θεμέλια του πολιτικού συστήματος, με άγνωστες προς το παρόν συνέπειες.

Εκκινώντας, πάντως, από τη βásiμη υπόθεση ότι το ισχύον δικομματικό σύστημα, που έδινε συμπαγείς κοινοβουλευτικές πλειοψηφίες, έχει αγγίξει τα όριά του, μπορούμε να συμπεράνουμε με ασφάλεια ότι μπαίνουμε στον αστερισμό των πολυκομματικών κυβερνήσεων.

Μια εκδοχή είναι ότι το νέο σύστημα που θα προκύψει θα ισορροπήσει στο κέντρο, το οποίο θα ανασυγκροτηθεί εκ βάρων, με πυρήνα τους «ευρωπαϊστές», που βρίσκονται στα περισσότερα κόμματα και όχι μόνον στο ΠΑΣΟΚ και τη ΝΔ. Ένα πρώτο δείγμα γραφής είχε δοθεί το καλοκαίρι κατά τη συναινετική ψήφιση του νομοσχεδίου για την ανώτατη εκπαίδευση. Αυτό το «ξεκαθάρισμα» του πολιτικού τοπίου, που εκκρεμεί εδώ και πολλά χρόνια, η υπέρβαση των κομματικών χαρακωμάτων από τις φιλοευρωπαϊκές δυνάμεις ένθεν κακειθεν, αποτελεί αναγκαία πολιτική προϋπόθεση για την παραμονή της χώρας στο ευρώ.

Η δεύτερη εκδοχή είναι ότι το σύστημα δεν θα κατορθώσει να ισορροπήσει στο κέντρο, αλλά θα περάσει μια μεγάλη περίοδο αστάθειας, όπου τον τόνο της καθημερινότητας θα δίνει ο ποικιλόχρωμος αντιευρωπαϊκός λαϊκισμός, που ενδημεί και αυτός σε όλες τις πτέρυγες της Βουλής. Στην περίπτωση αυτή, είναι βέβαιη η επιστροφή στη δραχμή και η περιθωριοποίηση της χώρας.

Η κυβέρνηση Παπαδήμου αντιμετωπίζει, λοιπόν, μια τριπλή πρόκληση: Πρώτον, αναστήλωση της αξιοπιστίας και του κύρους της χώρας στο εξωτερικό,

Η υπέρβαση των κομματικών χαρακωμάτων από τις φιλοευρωπαϊκές δυνάμεις αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την παραμονή στο ευρώ

ρικό, δεύτερον, οικονομική πολιτική που θα εξασφαλίζει την ανάπτυξη, δημιουργώντας παράλληλα ένα δίκτυ προστασίας για τα κοινωνικά στρώματα που εξωθούνται στο περιθώριο, τρίτον, η αποτροπή της κοινωνικής περιθωριοποίησης των στρωμάτων αυτών πρέπει να συνδυαστεί με μια κεντρομόλο πολιτική ενσωμάτωσή τους στην ευρωπαϊκή προοπτική της χώρας.

Πρόκειται για έργο τιτάνιο, που φαίνεται ανθρωπίνως αδύνατο να διεκπεραιωθεί από την κυβέρνηση Παπαδήμου, την οποία οι αντίπαλοί της προσπαθούν να εγκλωβίσουν στα ασφυκτικά όρια μιας περιορισμένης, χρονικά και ουσιαστικά, εντολής.

Προς το παρόν, ένα μήνυμα αισιοδοξίας είναι αυτό που εκπέμπει το πρόσωπο του ίδιου, καθώς φαίνεται να ενασρκώνει αρετές που σπανίζουν στον δημόσιο βίο: σοβαρότητα, πνευματική καλλιέργεια, επαγγελματισμός, αφοσίωση στην εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος. Αυτά τα χαρακτηριστικά βρίσκουν ευρεία απήχηση στο λαϊκό αίσθημα. Ένας άνθρωπος με αυτές τις ιδιότητες καλείται να εμπνεύσει, ουσιαστικά να γοητεύσει, μια κοινωνία που έχει συχνά παρασυρθεί από τις σειρήνες της δημαγωγίας και του λαϊκισμού.

ΓΡΑΦΕΙ Ο
ΑΝΤΩΝΗΣ
ΜΑΚΡΥΔΑΚΗΣ

Το μείγμα της συνύπαρξης τεχνοκρατών με κύρος και πολιτικών προσώπων με εμπειρία ίσως ανοίγει δρόμο και για την επόμενη ημέρα

Καλύτερα λιγότερα, αλλά καλύτερα

Ένας τεχνοκράτης πρωθυπουργός μέσα σε μια κυβέρνηση πολιτικών, αν δεν πρυτανεύσει μια άλλη αντίληψη, μπορεί να αποδειχθεί λάδι μέσα στο νερό

Ένα μεγάλο ερώτημα πλανιέται πάνω από τη χώρα σήμερα: «Τι να κάνουμε;», και πώς να πορευτούμε από εδώ και πέρα. Αν το ερώτημα αυτό απασχολεί και ταλανίζει την κοινή γνώμη, είναι περίπου βέβαιο ότι προβληματίζει ιδιαίτερα την παρούσα κυβέρνηση (συνεργασίας) και τον επικεφαλής της. Η απάντηση που θα δοθεί σε αυτό από πολίτες και πολιτικούς, αλλά και από τη μεταβατική κυβέρνηση, κατά το προσεχές διάστημα, δεν είναι απλώς μια λεπτομέρεια στην εξέλιξη των πραγμάτων, αλλά ίσως έχει αποφασιστική σημασία για το μέλλον του τόπου.

Σε όσους εντυφλούν στην πολιτική ιστορία είναι γνωστό ότι η απάντηση που έδωσε στο ως άνω ερώτημα ο Lenin στις αρχές του 20ού αιώνα και σε πολύ πιο αντίξοες συνθήκες στην πατρίδα του, τη Ρωσία, ήταν: «Ένα βήμα μπροστά, δύο βήματα πίσω». Ακόμα και για τους πιο δύσπιστους ως προς την ενδεχόμενη συντήρηση των αλλαγών έχει θαρρώ καταστεί σαφές ότι το να μην κάνουμε τίποτα και να μείνουμε εδώ που βρισκόμαστε τώρα δεν προσφέρεται πλέον ως πειστική εναλλακτική πρόταση. Τα πράγματα δεν θα κυλήσουν αυθόρμητα και αυτόματα κατ' ευχιν, αυτό μοιάζει περίπου βέβαιο πια.

Κατά τους πιο τολμηρούς και ρηζικέλευθους, μάλιστα, το ζήτημα δεν είναι πια «τι να κάνου-

“ Αν το σύστημα δεν ισορροπήσει στο κέντρο, τότε τον τόνο θα δώσει ο αντιευρωπαϊκός λαϊκισμός

Γ. ΚΑΜΙΝΗΣ, ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

με», αλλά μάλλον «από πού να ξεκινήσουμε» και με τι ρυθμούς να πορευτούμε. Ίσως προτιμούσαν να κάνουμε δύο βήματα μπροστά και ένα ή κανένα πίσω. Αυτοί οι «Αναμορφωταί», λοιπόν, όπως τους αποκάλεσε σε ένα ποίημα ο Καβάφης, θα πρότειναν τη σύσταση μιας αμιγούς κυβέρνησης τεχνοκρατών υπό τον ίδιο πρωθυπουργό, ως primus inter pares, με τη συμμετοχή ενδεχομένως και άλλων επιλέκτων, που σίγουρα υπάρχουν στη χώρα ή και την ελληνική διασπορά, ώστε να καταρτιστεί ένα συνεκτικό και ριζοσπαστικό σχέδιο για την ανασυγκρότηση της χώρας. Η εφαρμογή του θα μπορούσε να ανατεθεί κατόπιν σε αρμόδια στελέχη της Διοίκησης, κατάλληλα επιλεγμένα με βάση την αξία, τις γνώσεις και την εμπειρία τους.

Εάν κάποιος χαρακτηρίζει την εκδοχή αυτή ως υπερβαλλόντως «τεχνοκρατική», η απάντηση είναι ότι προς τα εκεί πορεύονται εν τέλει και κατ' ανάγκην τα πράγματα υπό την πίεση και των δανειστών και διεθνών εταίρων μας. Ωστόσο, το κυριότερο ζήτημα με αυτή τη «λύση» είναι αν ο λαός μπορεί να πεισθεί να τη δεχθεί και να τη νομιμοποιήσει, καθώς και αν τα παραδοσιακά κόμματα και οι εκπρόσωποί τους δεν την υπονομεύσουν. Το ζήτημα είναι μίπως η «επιτυχία» της αποδειχθεί θνησιγενής και το όλο γκεχίρημα (της διακυβέρνησης από ειδικούς) δυσφημιστεί μακροπροσέχτως.

Η πιο μετριοπαθής πρόταση και εκδοχή να προχωρήσουμε ένα, έστω, βήμα μπροστά μοιάζει πιο διαλλακτική και συμβιβαστική. Δεν μας διαφεύγει, βέβαια, ότι και η απλή εκφορά της λέξης «συμβιβασμός» δεν ακούγεται καλά στη γλώσσα μας και την πολιτική μας κουλτούρα, προξενεί ευθύνες αμέσως αρνητικές συνηχήσεις και υποδηλώσεις. Ίσως γιατί εξακολουθούμε να υποφέρουμε από την «παιδιάστικη ασθένεια», όπως τη χαρακτήρισε ο Lenin, «του αριστερισμού», που κανένας όμως δεν μπορεί να πάρει πια στα σοβαρά. Ίσως, επίσης, γιατί έχουμε απογοητευθεί από μια διαχειριστική λογική στην αντιμετώπιση των δημοσίων προβλημάτων, που επικράτησε

τελευταία. Μια πολιτική λογική που άλλα υποσχεται και επαγγέλλεται και άλλα κάνει με ολόένα και πιο αδέξιο τρόπο.

Παρά τους ενδοιασμούς, συνεπώς, και τις επιφυλάξεις, η ενδιάμεση πολιτική στρατηγική του ενός βήματος μπροστά κάθε φορά εμφανίζεται πιο πρόσφορη υπό τις περιστάσεις. Ένας «τεχνοκράτης» πρωθυπουργός σε μια κυβέρνηση πολιτικών στελεχών μπορεί να μοιάζει με λάδι μέσα στο νερό. Τα δύο στοιχεία είναι ετερόκλητα και δεν ταιριάζουν. Πράγματι, αν επικρατήσει η παραδοσιακή αντίληψη του ήσσονος πολιτικού ή κομματικού κόστους, η δύναμη της αδράνειας θα αποδειχθεί ισχυρότερη από τη διάθεση και την ανάγκη μεταβολής των πραγμάτων. Τότε τα βήματά μας θα αρχίσουν να μας πηγαίνουν προς τα πίσω.

Αν, αντιθέτως, πρυτανεύσει μια αντίληψη λιγότερο κομματικής πολιτικής και περισσότερο δημοσίας πολιτικής, λιγότερη ιδεολογική ορθοδοξία και περισσότερη ανάλυση, επιστήμη και

Η απλή εκφορά της λέξης «συμβιβασμός» δεν ακούγεται καλά στην πολιτική μας κουλτούρα και προξενεί αρνητικές συνηχήσεις

επιχειρηματολογία, ώστε να προωθηθούν τα αναγκαία μέτρα, αν πρυτανεύσει η αληθολογία δίχως εκφοβισμό, αν επιδιωχθεί η ανύψωση του ηθικού των πολιτών και επιζητηθεί η συναίνεσή τους, αν καταπολεμηθεί η αντίληψη ότι η Ελλάδα δεν μπορεί να εκσυγχρονιστεί και είναι καταδικασμένη να αιωρείται μόνιμα στην περιφέρεια του σύγχρονου κόσμου, αν η κυβέρνηση κάνει λιγότερα, ίσως, πράγματα, αλλά τα κάνει καλύτερα, τότε το ένα βήμα μπροστά μπορεί να ισοδυναμεί με άλμα προς το μέλλον.

ΓΡΑΦΕΙ Η
ΣΩΤΗ
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Χρειαζόμαστε ένα εγκώριο new deal

Πιστώσεις για την παιδεία, την υγεία, τις τέχνες, την αισθητική. Ούτε ένα ευρώ για τη θρησκεία, για τα τζαμιά και τις εκκλησίες!

Τι πρέπει να κάνει για να πετύχει η κυβέρνηση Παπαδήμου; Να διευρυνθεί, να συνεργαστεί με τη δημοκρατική Αριστερά και με ανεξάρτητους πολιτικούς και ειδήμονες. Και να ζητήσει περισσότερο χρόνο, ώστε να μπορέσει να προχωρήσει σ' ένα εγκώριο new deal. Στόχοι: εξομάλυνση των σχέσεων με την ΕΕ στη βάση της ισότητας, επίτευξη κοινωνικής ειρήνης μέσω της εφαρμογής των νόμων και μέσω των στοιχειωδών ενδείξεων αξιοπιστίας που θα προκύψουν από τη δίωξη των μεγαλοφοροφυγάδων και των δικτύων οικονομικής διαφθοράς. Οι πρωταγωνιστές του οργίου που μας έφεραν έως εδώ πρέπει να απομακρυνθούν από την πολιτική και οικονομική ζωή. Στη συνέχεια, ενθάρρυνση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και των αγροτικών συνεταιρισμών, δημιουργία τραπεζών αποταμίευσης, αλληλεγγύης και μικροδανειοδοτήσεων για μικροεπενδυτές, θέπιση νέων νομοθετικών και φορολογικών μέτρων που να διευκολύνουν τις μικρές, τοπικές επιχειρήσεις οι οποίες δημιουργούν θέσεις εργασίας και ενισχύουν τον κοινωνικό ιστό (όπως τα μαγαζάκια της γειτονιάς), βαθμιαία εξουδετέρωση των μεγάλων μεσαζόντων, κυρίως στον τομέα των τροφίμων, που επιβάλλουν πολύ χαμηλές τιμές στους παραγωγούς και πολύ υψηλές στους καταναλωτές.

Να ενθαρρυνθεί ο πληθυσμός ώστε να επιστρέψει στη γεωργία και την κτηνοτροφία και να ασχοληθεί με βιολογικές καλλιέργειες καινούργιων προϊόντων. Οικονομική διπλωματία, εξεύρεση αγορών για τα ελληνικά προϊόντα, έλεγχος των εισαγωγών - δηλαδή αυστηρός προστατευτισμός που δεν αρέσει σε όλους. Επίσης, πολιτική ηλικίας, αιολικής, υδροηλεκτρικής και γεωθερμικής ενέργειας, πολιτική δημοσίων έργων εξανθρωπισμού του αστικού περιβάλλοντος (τα

έργα υποδομής θα δημιουργήσουν θέσεις εργασίας, θα μειώσουν την ανεργία και θα ωθήσουν την οικονομία σε επανεκκίνηση), πολιτική για τον αυστηρό περιορισμό της εισροής μεταναστών, για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας και την ασφάλεια. Μεταρρύθμιση στην αστυνομία και στον στρατό, μείωση κατά 50% των στρατιωτικών δαπανών (για αρχή...), αύξηση της φορολογίας της εκκλησιαστικής παρουσίας και χωρισμός της εκ-

Το κράτος πρόνοιας πρέπει να διασωθεί και να μεταρρυθμιστεί. Να γίνει «κοινωνικός» επενδυτής

κλησίας από το κράτος (Τώρα, τώρα, τώρα!).

Η πολιτική της «λιτότητας» (τι λέξη...) οδηγεί σε ύφεση, σε απώλεια θέσεων εργασίας, σε μείωση των μισθών και των παροχών, σε συρρίκνωση της καταναλώσης: όλα αυτά, αντί να συγκρατούν την οικονομική κρίση, την επιδεινώνουν. Πρέπει να διασωθεί και να μεταρρυθμιστεί το κράτος πρόνοιας και να γίνει «κοινωνικός» επενδυτής. Αυτό σημαίνει πιστώσεις (δάνεια που να επιστρέφονται σε περίπτωση επιτυχίας) για δημιουργία μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σχετικά με τη στέγαση, την τόνωση των κοινωνικών σχέσεων, την παιδεία, την υγεία, τις τέχνες και την αισθητική της καθημερινής ζωής. Ούτε ένα ευρώ για τη θρησκεία, για τα τζαμιά και τις εκκλησίες. Ούτε ένα! Ούτε ένα ευρώ σε επιδοτήσεις κομμάτων που δεν σέβονται τον κοινοβουλευτισμό. Ούτε

Ο Γιώργος Καμίνης είναι δήμαρχος Αθηναίων. Διετέλεσε Συναγώγος του Πολίτη από το 2003 μέχρι το 2010